

KAUPPAKAMARI

Steerprop digitalisoi potkurilaitteensa

- UUDENLAISIIN VAATIMUKSIIN
VASTATAAN TUOTEKEHITYKSELLÄ
24

Vt8 Turku-Pori kehittämislvelityksen päivitys

- KOHTI NELIKAISTAISTA KASITIETÄ
22





EY

Ovatko yrityksesi kasvumahdollisuudet sittenkin silmiesi edessä?

Me autamme sinua näkemään ne.
Lähimmän asiantuntijamme löydät täältä:
www.kasvuvoimaa.ey.fi, www.ey.com

© 2020 Ernst & Young Oy. All Rights Reserved. ED None.A19004

PYHÄJÄRVISEUDUN ELINVOIMAFOORUMI
Ma 16.3.2020 kl. 8.00-10.45
Upseerikerho, Säkylän varuskunta, Huovintie 23

Kuinka löydämme osaajat jatkossa?

Puheenvuorot

- kansanedustaja **Kristiina Salonen**
- johtava asiantuntija **Timo Aro, MDI Oy**

Paneelikeskustelu konkreettisista toimenpiteistä, ml.

- Matti Isokallio**, Sataedun kuntayhtymän johtaja
- Jari Multisilta**, Satakunnan ammattikorkeakoulun toimitusjohtaja
- Marko Seppänen**, professori, koulutusvaradekaani Tampereen yliopisto
- Lasse Schultz**, Länsirannikon Koulutus Oy WinNovan toimitusjohtaja
- Porin prikaatin edustus**

Mahdollisuus osallistua lounaalle sekä kiertojalulle varuskunnassa

Ilmoittaudu mukaan osoitteessa: www.raumankauppakamari.fi

Rauman kauppakamarin visiotavoitteet ohjaavat toimintaa

RAUMAN KAUPPAKAMARIN hallituksen puheenjohtajuus siirtyi vuoden vaihtuessa Jyrki Heinimaalet allekirjoittaneelle. Kiitos Jyrkille kuluneen kolmen vuoden puheenjohtajuudesta ja kiitos jäsenkunnalle minuun kohdistuneesta luottamuksesta puheenjohtajavalinnassa.

OMA TYÖHISTORIANI on kuljettanut minua 25 vuotta kaupan ja palvelujen maailmassa. Viimeiset yhdeksän vuotta olen toiminut Raumalla Osuuskauppa Keulan toimitusjohtajana. Näinä vuosina olen saanut tutustua useisiin Rauman seutukunnan hienoihin yrityksiin ja yrittäjiin. Alueen yritysten yhteishenki ja yhteisvastuu näkyy parhaiten kauppakamaritoiminnassa ja erityisesti sen valiokunnissa. Yhteinen missio elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaamisesta ja kehittämistä yhdistää alueen monipuolista yrityskehitystä.

RAUMAN KAUPPAKAMARIN kolme visiotavoitetta ohjaavat toimintaamme seuraavina vuosina. ”Ketterä, kasvava ja seudulle investoiva elinkeinoelämä, joka houkuttaa osaajia” sekä ”Vahva ja innovatiivinen koulutusjärjestelmä”, ovat kaksi keskeistä tavoitetta, kun halutaan säilyttää alueen elinvoimaisuus ja taistella laskevalla käyrällä olevia väestöennusteita vastaan. Hyvinvoivat, työllistävät yritykset ovat seutukunnan tulevan kehityksen ehto. Positiiviset viestit alueen yrityksiltä ja vahvat paikalliset oppilaitokset ovat keskiössä, kun kilpaillaan nuoresta koulutetusta työvoimasta isompien kasvukeskusten kanssa. Tässä kilpailussa yritysten ja oppilaitosten yhteistyö niin perus- kuin jatkokoulutuksenkin osalta on avainasemassa. Omalta osaltaan Rauman kauppakamari on viemässä eteenpäin yritysten ja oppilaitosten välistä vuorovaikutusta Rinki -toiminnalla. Nuorten osaajien saanti alueelle on haastavaa ja tämän haasteen voittamiseen tarvitaan vahvaa yhteen hiileen puhaltamista.

RAUMAN KAUPPAKAMARIN kolmas visiotavoite ”Rauman seudusta entistäkin vahvempi liikenteen ja logistiikan keskittymä”, edellyttää pitkäjännitteistä vaikuttamistyötä yli hallituskausien. Valtatie 8 vaatii jatkuvaa vaikuttamista poliittisiin päätöksentekijöihin, viranomaisiin sekä yleiseen mielipiteeseen. Tästä työstä Rauman kauppakamari on vetovastuussa. Teollisten investointien ja yritysten kasvun myötä liikennesuoritteet valtatie 8:lla ovat kasvussa, mutta tien kunto niin turvallisuuden kuin liikennöitävyyden kannalta ei tue tätä kehitystä. Positiivinen uutinen on, että Eurajoen ja Laitilan eritasoristeysten toteutuminen näyttää etenevän. Tuleville vuosille jää vielä paljon tehtävää ennen kuin 8-tien kunto vastaa sen liikennesuoritteita. Valtatie 8 on meidän kaikkien yhteinen asia ja sen kehittäminen on meidän kaikkien, niin yritysten kuin yksityisten kansalaistenkin, etu.

MIKA MARTTILA
Toimitusjohtaja, Osuuskauppa Keula
Rauman kauppakamarin puheenjohtaja

“Valtatie 8 on meidän kaikkien yhteinen asia ja sen kehittäminen on meidän kaikkien, niin yritysten kuin yksityisten kansalaistenkin, etu.”



Talous & tekniikka-seminaari

to 23.4. klo 13.30-16.00
Rauma-sali, Satamakatu 26

Rauman kauppakamarin kevätkokous
klo 16.30-17.30



RAUMALAISEN
KALPIAN JA
TEKNIIKAN
KANNATUSSÄÄTIÖ

RAUMAN
KAUPPAKAMARI

samk

WINNOVA
RAUMALAISET YRITYKSET



”Näin johdat joukkojasi
keskellä työelämän murrosta”

KEYNOTE SPEAKER
HENRIK DETTMAN

UUSI JÄSEN

Kyllä suomalainen osaa palvella

Kotimaan matkailu elää vahvaa kasvun kautta. Kuumana käyvä ilmastokeskustelu on saanut lomailijat etsimään kiinnostavia kohteita läheltä. Eurajoella sijaitseva Vuojoen Kartano osuu lähimatkailun trendiin. Vuojoen Kartanon ravintola- ja matkailupalvelutoimintaa nyt vuoden päivät pyörittänyt toimitusjohtaja Elina Nurmoranta jakaa ajatuksiaan toiminnan kehittamisestä ja siitä, miten luodaan laadukas palvelukokemus.



”Oma fiilis on 99%:sti hyvä tässä työssä. Valehtelin jos väittäisin, ettei olisi haasteita. Mutta runsas tekemisen tarve ruokkii tekemisen vireyttä.”, toteaa Elina Nurmoranta

TEKSTI RIIKKA PIISPA KUVA ELLI HALONEN

Nurmorannan mukaan Vuojoen Kartanolla on potentiaalia nousta lähimatkailun vetovoimaiseksi kohteeksi upean miljööseen, historian, ympäröivän luonnon ja sijaintinsa ansiosta. Tällä hetkellä kartanon tunnettuuden ja palveluiden lisääminen on työn alla.

–Kotimaan talvimatkailu vaatii täällä kekseliäisyyttä. Kotimaiset matkailuyrittäjät kehittävät tällä hetkellä ahkerasti palveluita houkutelakseen asiakkaita ympäri vuoden. Jos ei ole lunta, on talven taika luotava muilla tavoin. Pelkkä hieno rakennus ja miljöö eivät riitä. Seuraamme trendejä verkostoitumalla ja benchmarkkaamalla saman tyyppisiä kohteita kotimaassa. Ruotsin ja Viron matkailualoilta olisi myös paljon opittavaa, vastaa Nurmoranta kysyttäessä palveluiden kehittämisen tarpeista ja keinoista.

YHDEN LUUKUN PERIAATE

Nurmoranta kertoo kartanon palvelevan erityisesti ryhmiä – niin yksityisiä kuin yrityksiä. Yksittäistä matkajaakaan ei unohdeta, vaikka palveluiden tarjoaminen pienemmälle ryhmälle ei aina ole kannattavinta taloudellisesti. Kartano on myös tapahtumajärjestäjä, tarjolla on lukuisia teemapäiviä lähinnä viikonloppuisin.

Vuojoen Kartano toimii muiden matkailupalveluita tuottavien yritysten sekä kunnan kulttuuri- ja matkailutoimen kanssa tiiviissä yhteistyössä. Kartanolla työskentelee kaksi vakituista työntekijää ja tarvittaessa lisätyövoimaa saadaan henkilöstöpalveluiden kautta. Kartanon tapahtumiin osallistuu myös suuri joukko talkooväkeä, joita ilman moni tapahtuma jäisi toteutumatta. Nurmorannan mukaan sopivia harjoittelijoita otetaan lisäksi avosylin vastaan.

–Entistä enemmän panostamme siihen, että asiakas saa kaikki tarvitsemansa palvelut meiltä. Me keräämme asiakkaalle omenat koriin,

yhden luukun periaatteella. Jos meiltä ei jotain löydy, ohjaamme asiakkaan yhteistyökumppanimme pakeille, mielellään mahdollisimman lähelle.

SUOMALAINEN PALVELUKULTTUURI

Kysyttäessä suomalaisesta palvelukulttuurista Nurmoranta vastaa:

–Kyllä suomalainen osaa palvella, kun ammattitaito on kunnossa. Palvelu on työsuoritus ja sen voi oppia kuten minkä tahansa muun taidon. Aitous on kuitenkin asia, jonka pitäisi aina olla läsnä palvelutilanteissa. Palvelutaso ei saa missään olosuhteissa laskea.

–Asiakkaan tulisi tuntee olonsa tervetulleeksi. Hyvä asiakaspalvelija on mieluummin yltiösozialinen kuin varautunut. Ihmisiä ei sovi pelätä vaan on mentävä vastaan. Ystävällinen ja laadukas palvelukulttuuri on asia, jolla asiakas saadaan sitoutumaan.

TAVOITTEENNA TUNNETTUUDEN LISÄÄMINEN

Viiden vuoden päästä Vuojoen Kartanolla on Nurmorannan toiveiden mukaan 100% tunnettuus omassa ja naapuri maakunnissa. Yhden luukun periaate toimii ja verkostoyhteistyö tuottaa kaikille hedelmää.

–Toivon, että ihmiset oppisivat käyttämään tehokkaasti oman maakuntansa palveluita, se olisi kaikkien satakuntalaisten yhteinen etu, toteaa Nurmoranta.

Lisää Vuojoen Kartanon kuulumisia voi lukea maaliskuusta lähtien uusilta web-sivuilta: WWW.VUOJOKI.FI

RAUMAN KAUPPAKAMARI 1/2020

JULKAISIJA
RAUMAN KAUPPAKAMARI
SINKOKATU 11
26100 RAUMA
RAUMA.CHAMBER.FI

OSOITTEENMUUTOKSET
PUH. 044 765 4533
KAUPPAKAMARI@
RAUMA.CHAMBER.FI

PÄÄTOIMITTAJA
RIIKKA PIISPA

TAITTO
TYTTI PARJANEN
BONDE.FI

PAINO
SATASERI

ISSN
2342-7027

YHTEYSTIEDOT

RAUMAN KAUPPAKAMARI
SINKOKATU 11
26100 RAUMA

RAUMA.CHAMBER.FI
AVOINNA MA-PE KLO 8.30-15.30

Työmme liikkuvan luonteen vuoksi varmistathan ennen tuloasi puhelimitse, että olemme paikalla.

TOIMITUSJOHTAJA
RIIKKA PIISPA
riikka.piispa@rauma.chamber.fi
puh. 040 708 8555

KOULUTUSPÄÄLLIKKÖ
PÄIVI JUNNILA
paivi.junnila@rauma.chamber.fi
puh. 044 765 4533

VIENTIASIAKIRJAVASTAAVA
JOONAS ALANKO
joonas.alanko@rauma.chamber.fi
puh. 040 1828 268

JÄSENEKSI LIITTYMINEN
Voit hakea Rauman kauppakamarin jäsenyyttä täyttämällä hakemuslomakkeen verkkosivuillemme osoitteessa rauma.chamber.fi kohdassa Jäsenyys. Otamme yhteyttä, kun hakemus on käsitelty.



4 UUSI JÄSEN
Suomalainen osaa palvella, toteaa Vuojoen kartanon toimitusjohtaja Elina Nurmoranta.

6 NYT PUHUTTA
Rauma tukee yritysten energiatehokkuutta.

7 KOLUMNI
Yhteistyö on tärkein.

8-9 GALLUP
Transport, logistics & shipping industry.

15 KOULUTUSKALENTERI
Tulevat HHJ koulutukset.

24 YRITYSHAASTATTELU
Steerprop digitalisoi potkurilaitteensa – uudenslaisiin vaatimuksiin vastataan tuotekehityksellä

12 HENKILÖ
Päivi Woodin mielestä Suomen pitäisi ottaa huomattavasti nykyistä aktiivisempi rooli EU:ssa.

16 TEEMA
Väylärahoitusta luotsataan kohti



20 TILASTO
Vt8 Turku-Pori kehittämisselvityksen päivitys – kohti nelikaistaista kasitietä

27 HYVÄ UUTINEN
Ydinvoimalla ennätysellisen laaja hyväksyntä.



VASTUULLINEN SIOITTAJA

Anna Hyske,
Magdalena Lönnroth &
Antti Savilaakso

Vastuullinen sijoittaja -kirja tarjoaa perustiedot vastuullisesta sijoittamisesta ja opastaa sijoittajaa ottamaan ensiaskeleitä kohti vastuullisempaa sijoitussalkkua. Sen tavoite on helposti ja käytännönläheisesti nostaa sijoittaja sijoitusvalintojen keskiöön. Lähtökohdista toimivat sijoittajan omat arvot.

Kirja antaa sijoittajalle ideoita ja esimerkkejä siitä, miten vastuullisia sijoitusvalintoja ja positiivista vaikutusta on mahdollista tehdä käytännössä. Kaikenlaisille sijoittajille löytyy vaihtoehtoja. Kirja sopii sekä noviiseille että vastuullisen sijoittamisen konkareille, olipa kyse sitten yksityissijoittajasta, rahastosta tai instituutiosijoittajasta. Kirja on sopivaa luettavaa myös opiskelijoille.

Kirja avaa vastuullisen sijoittamisen laajaa kenttää eri näkökulmista. Kirja esittelee mm. vastuullisen sijoittamisen kehitystä, keskeisiä syitä sijoittaa vastuullisesti, erilaisia lähestymistapoja ja kuvaa käytännön toteutusmahdollisuuksia eri omaisuuslajeissa. Mukana on vastuullisen sijoittamisen megatrendejä ja teemoja, joita sijoittaja voi huomioida sijoituksissaan. Lisäksi kirja käsittelee vastuullisen sijoittamisen vaikutusten mittaamista ja raportointia. Kirjaa ryhdyttävät tutkimustietoa sisältävät inforuudut sekä eläkesijoittajien ja varainhoitajien parissa kerätyn

NYT PUHUTTA



Rauma tukee yritysten energiatehokkuutta

TEKSTI RAIJA LEHTORINNE

Rauman kaupunki kuuluu Hinku-verkostoon, jossa tavoitteena on vähentää ilmastopäästöjä lisäämällä uusiutuvan energian käyttöä, parantamalla energia- ja materiaalitehokkuutta ja tehostamalla materiaalien kierrätystä. Osana tätä työtä Rauma tarjoaa paikallisille yrityksille mahdollisuutta saada maksutta käyttöönsä laskelma yrityksen energia- ja materiaalitehokkuudesta.

Kaupunki ostaa laskentapalvelun Senior & Sons Oy:n Reijo Laineelta, joka vieraillee yrityksissä ja perehtyy niiden energia-, materiaali- ja toimintatehokkuuslukuihin sekä laatii niistä raportin yrityksen käyttöön. Tehokkuuslaskelmia hyödyntämällä yritykset voivat parantaa muun muassa toimintaansa, tuotteidensa suunnittelua, kustannustehokkuutta ja riskienhallintaa.

Raumalaiset yritykset ovat lähteneet

aktiivisesti mukaan kehittämään energiatehokkuuttaan. Laskelmia on laadittu jo yli kolmellekymmenelle raumalaiselle yritykselle. Laskelmatyöhön osallistuttuaan yritys saa Hinku-tunnuksen käyttöoikeuden ja Hinku-kunniakirjan.

–Tavoitteenamme on edistää raumalaisen yritysten ja koko kaupungin kilpailukykyä menossa olevassa energiateknologian ja digitalisaation muutoksessa. Osallistamalla Hinku eli Kohti hiilineutraalia kuntaa -työhön olemme sitoutuneet vähentämään Rauman osalta kasvihuonekaasupäästöjä 80 prosenttia vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä, yritysasiantuntija Heikki M. Nurmi toteaa.

rauma.fi/hinku
rauma.fi/hinku-yritykset
hiilineutraalisuomi.fi

Yhteistyö on tärkein

KAUPPAKAMAREIDEN TAVOITTEENA ON vapaa, vauras, avoin ja kilpailukykyinen Suomi, joka on paras aivan jokaiselle. Arvoihimme kuuluu myös yhteiskunnan aito mahdollisuuksien tasa-arvo.

TÄNÄ VUONNA KAUPPAKAMAREIDEN teemat ovat vastuullisuus ja digitalisaatio. Näitä aiheita tulemme pitämään esillä keskusteluissa ja myös toimimaan niiden mukaisesti myös jatkossakin. Samat painotukset näkyvät myös Euroopan komission puheenjohtaja von der Leyenin ohjelmassa.

VASTUULLINEN YRITYSTOIMINTA ON kuulunut kauppakamareiden arvoihin aina, yli sata vuotta. Moraalisesti ja kestävästi oikein toimiminen on kauppakamareiden toteuttaman itsesääntelyn ytimessä. Vastuullisuuslautakuntamme ja ilmastosi-toumuksemme ovat esimerkkejä tästä toiminnasta.

VASTUULLISESTI TOIMIVAT GLOBAALIT suuryritykset ovat pystyneet luomaan enemmän arvoa omistajilleen kuin yritykset keskimäärin. Jos pystymme tehokkailla, markkinaehtoisilla ilmastotoimilla vähentämään päästöjä Euroopassa kustannustehokkaasti, Suomi voi näyttää suuntaa ja esimerkkiä koko maailmalle.

JUDESSA TIETOTALOUDESSA SUOMEN kaltaisella, osaamisesta ja vionnista elävällä maalla on vain voitettavaa. Tekoäly muuttaa työtä ja sen tekemisen normeja. Viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana olemme nähneet, miten palvelut ovat digitalisoituneet. Kehitys on muokannut globaalia taloutta ja arvoketjuja uusiksi. Kokonaisuudessaan kehitys on johtanut tuottavuuden kasvuun ja sitä kautta hyvinvoinnin kasvuun.

TEKNOLOGIAN KEHITYS VÄISTÄMÄTTÄ hävittää osan nykyisistä töistä, mutta on harhaa ajatella, että ihmisestä tulisi sen vuoksi hyödytön. Uusia työtehtäviä syntyy vanhojen tilalle. Koulutuksen ja osaamisen tarpeen lisäksi ratkaisevaa on, miten taloutemme ja työmarkkinamme joustavat. Siitä riippuu, kuinka nopeasti uudet työt vanhojen tilalle syntyvät. Kestävä datanhallinta ja tekoälyn hyödyntäminen voivat olla tulevaisuudessa valttejamme. Korkeaa osaamista meillä on myös muun muassa tietoturva-alalla.

TÄNÄ VUONNA JATKAMME työtä sen puolesta, että Suomesta tulee jälleen maailman kilpailukykyisin maa. Yhteistyö on tärkein voimavaramme tavoitteen saavuttamiseksi.

LEHDEN SEURAAVISSAKIN NUMEROISSA käsitellään meille tärkeitä teemoja, kuten liikennettä, osaamista ja digitalisaatiota.

JUHO ROMAANIEMI
toimitusjohtaja

“Tänä vuonna jatkamme työtä sen puolesta, että Suomesta tulee jälleen maailman kilpailukykyisin maa.”



GALLUP

Rauma Chamber of Commerce February Gallup

TEXT KARLA CASTANO



What are the biggest challenges Rauma faces regarding sustainable transportation?

MARJU VROMAN
Fredman Group, Fredman Operations Oy

Currently we face a big challenge with transportation in Lappi. Our factory employs several employees from outside the village, yet no buss is aviable to transport them. Although many of us would like to use the public ser-

vices and contribute with sustainability, we are forced to use car in order to get to our work. We hope the city of Rauma will expand their public transportation services to also reach and connect small villages in future.



How can Rauma exploit its location to benefit logistics operations and transportation?

MIKKO OSARA
BMH Technology Oy

It is important to continue developing the port of Rauma and connecting main highways of which route 8 is the most important. Good logistics connections keep the area reachable and attractive to various companies and can

potentially bring new businesses to the area. In addition to reliable infrastructure for goods logistics we need to have well established and safe connections for people to Helsinki region and major airports nearby.



How can companies move to more sustainable transportation practices?

JOHANNA KETOLA
Jujo Thermal Oy

Companies should know their partners and pay attention on how their associates take sustainability into consideration. This could be one of the key factors when choosing a par-

tner. Also, companies could be using FC (Full Container Load) and FTL (Full Truck Load) deliveries always when it is possible and utilize e.g. local ports.

GALLUP



How can logistics operations be improved in Finland?

JIE GAO
Alfa Laval Aalborg Oy

So far Finland has done a relatively good job when it comes to logistics. But still, it is important that Finland is aware of the constant presence of foreigners in the country and acknowledge their needs as well as the experience they have from their homeland. If we take for example Rauma, due to Olkiluoto projects,

there have been many foreigners living around the city. It is a privilege to know who they are and how we can improve services from logistics point of view, such as public transportation in means of bus and/or train, e-commerce payment and delivery etc.



What are the current opportunities in Rauma shipbuilding industry?

TERO AROMAA
Kongsberg Maritime Finland Oy

There is good development ongoing in maritime business in Rauma area at the moment. Kongsberg has recently taken refurbished facilities in use, RMC order book looks very good for several years ahead, this just mention a couple examples.

Global concern about climate change have increased pressure to develop environment friendly solutions also in maritime sector,

which creates good opportunities for Finnish companies, as we are known for being high technology suppliers. Digitalization is other fast-growing area, and it is good to see lot of companies from Rauma and Finland focusing on it and doing development work in collaboration. So, in overall there is lot of opportunities in horizon for Rauma ship building industry.

GLOBAL CLUB MEETING
KANSAINVÄLISET OSAAJAT OSANA YHTEISÖÄ

Miten johtamisen on muututtava?
Miten voimme olla houkutteleva asuinseutu kv-osaajille?

Ti 25.2. klo 8:30 - 11:00
Kulttuurikuppila Brummi, Karjalankatu 15, 26100 Rauma

Ilmoittaudu
mukaan:
rauma.chamber.fi

KAUPPAKAMARIN TOIMINTAA



1.



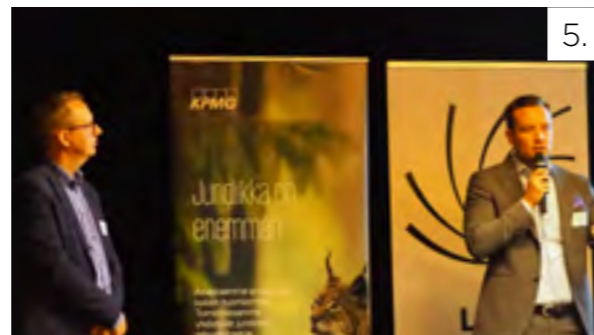
2.



3.



4.



5.



6.



7.



8.

1. Peter Nyman oli kertomassa vihjeitä vaikuttavaan viestintään.
2. Incoters 2020 koulutus keräsi täyden salin asiasta kiinnostuneita kuulijoita.
3. Kaarina Pyydönniemen vetämässä koulutuksessa pääsi päivittämään taloushallinnon tietojaan.
4. Syksyn HHJ koulutukseen osallistui maksimi määrä hallitustyön kehittämistä kiinnostuneita osallistujia.

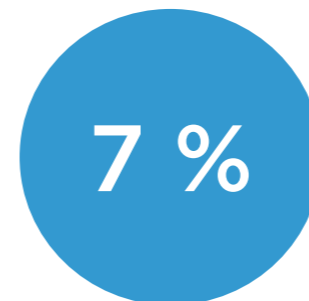
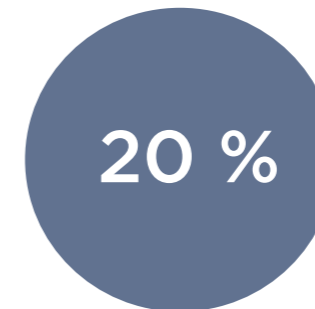
5. Rauman Meriverkostopäivässä kuultiin Rauman telakan kumppaniverkoston kuulumisia, mm. Merima Oy oli esillä.
6. Valiokuntajäsenten kick-off keräsi yhteen väkeä kaikista valiokunnista pohtimaan kuluvan vuoden toimintaa ja tavoitteita.
7. Yritysten ja oppilaitosten edustajien speed date -tilaisuudessa haettiin konkreettista yhteistyötä.
8. Satakunnan Kiina-seminaarin paneelikeskustelussa todettiin yhteen ääneen Kiinan suunnalla olevan valtavasti potentiaalia suomalaisille yrityksille.

LYHYESTI LUKUINA



Energia- ja ilmastostrategiassa tavoitteena on, että kaikki Suomessa myytävät uudet henkilö- ja pakettiautot olisivat vaihtoehtoisten käyttövoimien käyttöön soveltuvia jo vuonna 2030.

Vuoden 2020 välitavoitteena on, että 20 % uusista henkilö- ja pakettiautoista voisi kulkea jollakin vaihtoehtoisella käyttövoimalla.



Vaihtoehtoisten käyttövoimien osuus henkilöautojen ensirekisteröinneistä oli noin 7 % tammi-elokuussa 2019.



Tieliikenteen sujuvuutta ja liikenneturvallisuutta parannetaan yli kymmenessä tihankkeessa vuonna 2020.

Lähteet: Traficom, Väylä

BLOGI- JA APSIVINKIT



Yrityselämän 360 - EY:n blogi

Aktiivisesti sisältöä tuottava blogi tarjoaa mielenkiintoisen poikkileikkauksen yrityselämän ja talouden kiehtovista teemoista. Blogissa EY:n asiantuntijat pureutuvat mm. ajankohtaisiin pinnalla oleviin lain ja verotuksen



eTasku

eTaskulla lähetät kuitit ja matkalaskut sähköisesti kirjanpitäjällesi. Helppo ottaa käyttöön ja yksinkertainen käyttää. Toimii mainiosti mobiilissa!



Adobe Fill & Sign

Maksuttomalla Adobe Fill & Sign -sovelluksella voit täyttää, allekirjoittaa ja lähettää minkä tahansa lomakkeen nopeasti. Voit jopa ottaa kuvan paperilomakkeesta ja täyttää sen puhelimesa tai tabletissa. Sen jälkeen voit allekirjoittaa lomakkeen sähköisesti ja lähettää sen. Tulostamista tai faksaamista ei tarvita.

Twiiitti:

”Alueen yritykset kiittelevät #VarsinaisSuomi ja #Satakunta yhteistyötä kasitien kehittämissessä. Wirvoitusjuomatehtaan TJ@RamiAarikka muistuttaa, että kasitien on viennin verisuoni. #Vt8 erittäin tärkeä myös alueen yrityksille työvoiman saamisessa.”

-Turun kauppakamari 24.1.2020 Vt8 Turku-Pori kehittämiselvityksen julkistamistilaisuudessa

Enemmän irti

TEKSTI **TIMO SORMUNEN** KUVAT **MEERI UTTI, LIISA TAKALA**

Keskuskauppakamarin johtavan liikenne- ja elinkeinopoliittisen asiantuntijan Päivi Woodin mielestä Suomen pitäisi ottaa huomattavasti nykyistä aktiivisempi rooli EU:ssa. Passiivisen reagoinnin sijaan esimerkiksi liikenne- ja ympäristösektorilla kannattaisi tehdä rohkeita avauksia, joista hyötyisi Suomen ohella koko Eurooppa.





PÄIVI WOOD

KESKUSKAUPPAMARIN JOHTAVA LIIKENNE- JA ELINKEINOPOLIITTIKAN ASIAANTUNTIJA

Työura EU-komission liikennepääosastolla, Suomen pysyvässä EU-edustustossa, liikenne- ja viestintäministeriössä, ulkoministeriössä, liikenne- ja viestintävirastossa sekä Merenkululaitoksella.

KOULUTUS

Korkeakoulututkinto Iso-Britanniasta EU- ja Kansainvälinen oikeus ja politiikka, Suomessa valtiotieteen- ja kauppatieteen tutkinnot.

PERHEESEEN KUULUU

Mies ja poika

HARRASTUKSET:

Urheilu, erityisesti tennis, lukeminen ja valokuvaus

Ikä 42 v, kotipaikka Helsinki

Päivi Woodia harmittaa se, että Suomessa EU-asioiden uutisoiminnin pääpaino on kansallisissa asioissa. EU-asioista uutisoimissa puhutaan usein siitä, mitä Suomi pakotetaan tekemään sen sijaan, että korostettaisiin, miten Suomi voi vaikuttaa asioihin.

”Valtaosa lainsäädännöstämme tehdään EU-tasolla ja siksi siellä tehtäviä aloitteita ja lainvalmistelua pitäisi seurata aktiivisesti alusta lähtien. Näin niistä saataisiin viritettyä kunnon keskustelua kansallisesti ja voisimme myös vaikuttaa asioihin ajoissa. Suomen pitäisi omalla toiminnallaan myös asettaa agendaa EU-tasolla eikä pelkästään reagoida”, Wood muistuttaa.

Keskuskauppamarin johtava liikenne- ja elinkeinopoliittinen asiantuntija tietää mistä puhuu, sillä hänellä on takanaan liki kymmenen vuoden pesti Brysselissä. Komission pääliikenneosastolla vastuualueena olivat investoinnit, liikenteen digitalisaatio ja kestävän kehityksen mukaiset liikennehankkeet.

Ennen EU-komission pestiä hän työskenteli vuosien ajan Suomen pysyvässä EU-edustustossa.

SINIVALKOISET SILMÄLASIT EIVÄT KERRO KOKO TOTUUTTA

Näinä vuosina Woodille kävi myös selväksi, millaisella systeemillä valmistelukoneisto Brysselissä lopulta pyörii, mikä taktiikka tuottaa parasta tulosta ja kuinka paljon jalkatyötä pienenkin aloitteen läpimeno lopulta vaatii.

”Tässä kohtaa Suomi on passivoitunut verrattuna 25-vuotisen EU-jäsenyytemme alkupuoliskoon. Aiemmin Suomi pyrki tiiviisti EU:n keskiöön ja mukaan päätöksentekoon. Se näkyy kaikessa muussakin tekemisessä. Viime vuosina olemme olleet sittenkin enemmän peesaajia kuin aloitteentekijöitä ja uuden rakentajia”, Wood harmittelee.

Omista kansallisista eduista on hänen mukaansa pidettävä EU:ssa edelleen tarkasti huolta, mutta asioita kannattaisi tarkastella sinivalkoisten silmälasien lisäksi koko unionin vinkkelistä. Sellaiset ideat ja aloitteet, jotka kääntyvät muidenkin jäsenmaiden eduksi, saavat aina parhaiten tuulta alleen.

”Suomalaisella osaamisella ja yrityksillä olisi todella paljon annettavaa esimerkiksi ympäristö- ja liikenneasioissa. Niihin tarvittaisiin kuitenkin yhteinen näkemys, jota lähdettäisiin määrittämisestä viemään eteenpäin. Ja nimenomaan niin, ettei puhuttaisi vain Suomesta vaan koko EU:sta. Kiinnostus herää heti, jos jokin aloite hyödyttää myös jotain muuta jäsenmaata”, Wood evästä.

LOBBAUS VAATII SITKEYTTÄ JA SISUA

Kovin urakka on kuitenkin asian lobbaaminen ja esittely päätöksenteon kannalta tärkeille tahoille. Se vaatii aikaa, sisua sekä pitkiä työpäiviä viikosta ja kuukaudesta toiseen. Usein maaliin päästään vasta vuosien työllä.

”Kaiken kukkuraksi monet tärkeät tapaamiset sijoittuvat virka-ajan ulkopuolelle. Keski- ja eteläeurooppalaisille tämä rullanssi on ihan arkipäivää, meille suomalaisille edelleen vähän vieraampaa. Toimiston ovea ei kannata laittaa kiinni heti kun virallinen osuus asioista on hoidettu, vaan pitäisi myös ymmärtää henkilökohtaisten suhteiden merkitys sille, että asioita saadaan vietyä menestyksekkäästi eteenpäin”, Wood toteaa.

Aktiivisemmalla otteella EU:sta olisi muutenkin saatavissa enemmän irti. Samalla myös muu Eurooppa ymmärtäisi, millaisten ongelmien parissa Suomessa painitaan ja millaisia ratkaisuja olemme niihin kehittäneet.

”Monet niistä toimisivat myös EU-tasolla ja tarjoaisivat meille samalla uusia liiketoiminta- ja vientimahdollisuuksia koko unionin sisämarkkinalla”, Wood muistuttaa.

PYÖRITTELYN SIJAAN SELKEITÄ LINJAUKSIA

Aktiivisempaa otetta tarvittaisiin myös EU-rahoitushauissa. Suomen valtion osuus esimerkiksi liikennehankkeisiin saaduista EU-tukieuroista on kutistunut edellisistä rahoituskausista. Olemme jääneet kauas jälkeen myös Ruotsista, vaikka tie- ja raitinframme rapistuu rahapulaan.

”Päätyväällä rahoituskaudella Ruotsi sai tukea rataverkkoonsa 153 miljoonaa euroa. Suomen kohdalla vastaava luku oli 18 miljoonaa euroa”, Wood huomauttaa.

Tässäkin epäsuhdassa kyse on pitkälti siitä, ettei Suomi ole priorisoitunut ja samalla perustellut omia infrahankkeitaan riittävän selkeästi. Jos EU-rahaa aiotaan ensi vuonna alkavan kuusivuotisen rahoituskauden aikana saada esimerkiksi Turun ja Tampereen uusille junayhteyksille, on niiden toteutuksesta tehtävä Woodin mukaan selkeät kansalliset linjaukset ja päätökset.

”Samaa priorisoinnin tarvetta on toisaalta koko Suomen EU-politiikassa. EU:sta saataisiin paljon enemmän irti, kun ensin päätättäisimme, mitä ja miten sieltä haluamme”, Wood toteaa.

Vaan mikä oikein sai hänet aikanaan innostumaan liikennesektorista?

”Herätys tuli siitä, kun osallistuin YK-tason merenkulkualan neuvotteluihin ja ymmärsin kuinka valtava merkitys liikenteellä on talouksen. Viennistä elävän Suomen kohdalla tämä seikka vain korostuu.” ●

HYVÄKSYTTY HALLITUKSEN JÄSEN -KURSSI 03.03.-31.03.2020



Satakunnan ja Rauman kauppakamarien yhteinen HHJ-kurssi, kevät 2020

Hyväksytyt hallituksen jäsen (HHJ) -kurssilla käsitellään pk-yrityksen hallituksen kokoonpano, rooli, vastuut, riskienhallinta ja työskentelytavat (raportointi, strategiatyö, palkitsemisjärjestelmät) käytännöllä läheisesti yritysesimerkkien avulla. Kurssi koostuu neljästä puolen päivän jaksosta ja ryhmätyöstä sekä ennakkoon luettavasta Hyvä hallitustyö -kirjasta.

1. jakso: Hyvä hallintotapa
2. jakso: Hallituksen ja hallitustyön organisointi
3. jakso: Strategiatyö
- Ryhmätyöjakso
4. jakso: Yrityksen talouden seuranta ja ohjaus

Hinta: Jäsenille 1750 € + alv 24 %, muille 2500 € + alv 24 %.

Aika: 03.03.2020 12:45–31.03.2020 18:15

Paikka: Satakunnan kauppakamarin tapahtuma-aula Valtakatu 6 (7. krs), Pori

HHJ | PUHEENJOHTAJA 3.3.-4.3.2020

Pk-yrityksen hallituksen puheenjohtajakoulutuksessa käsitellään hallituksen johtamista ja ryhmädynamiikkaa.

Puheenjohtajan tulisi toimia vastaavasti kuten orkesterinjohtaja tai luotsi. Hänellä tulee olla kyky kehittää hallitusosaamista, niin omaansa kuin hallituksen jäsenten. Toimiva hallitus toimii osakeyhtiön voimavarana ja suunnan näyttäjänä.

Osallistumismaksu: Rauman ja Satakunnan kauppakamarien jäsenetuhinta 1650 eur (+alv 24 %), normaalihinta 2300 eur (+alv 24 %). Kurssin hintaan sisältyy kirjallinen aineisto ja ohjelman mukaiset tarjonnat. Osallistumismaksu laskutetaan kurssin päätyttyä.

KOULUTUKSEN LUENNOITSIJAT



Partneri, Ismo Salminen,
Hallituspartnerit ry



Partneri Antero Virtanen
Hallituspartnerit ry

TULEVAT HHJ KOULUTUKSET



Yrityksen hallituksen aktiivinen ja liiketoimintaa ymmärtävä rooli on tunnetusti ensiarvoisen tärkeä yrityksen menestystekijänä sen elinkaaren eri vaiheissa.

Hallituksen jäsenen tulee kuitenkin aina tietää, mitä se voi ja mitä sen kannattaa vaatia niin yrityksen toimitusjohtajalta, talousjohtajalta tai ulkopuoliselta taloushallinnon palveluntarjoajalta, jotta informaatio on luotettavaa, informaation tuottaminen on riittävän yksinkertaista ja kustannustehokasta ja samalla tuo esiin olennaiset seikat yrityksen kannattavuus-, maksavalmius- ja vakavaraisuusasemaan liittyen.

Koulutuspäivän sisältö:

- Pk-yrityksen tuloksen, taseen ja rahoituslaskelman analysointi ja johtopäätökset
- Hallituksen vaatimukset talousraportoinnille
- Hallituksen edellyttämät talouden ennusteet ja budjetointi
- Yrityksen arvonmääritykseen liittyviä seikkoja

Osallistumismaksu:

Tarjoamme HHJ-kurssin sekä HHJ-puheenjohtajakurssin käyneille 10% alennuksen koulutuksen hinnasta: Kauppakamarin jäsenhinta 480 euroa (+ alv 24%), normaalihinta 795 euroa (+ alv 24%). Osallistumismaksu laskutetaan jälkikäteen



KOULUTUKSEN LUENNOITSIJA

KTM, KHT Henry Kampman, joka on Revisium Oy:n perustajaosakas. Kampanilla on pitkäaikainen kokemus tilinpäätöksiin liittyvien kysymysten kouluttamisesta. Aiemmin hän on toiminut taloushallinnon johtotehtävissä. Asiakaspalautteiden perusteella Henryn pitämät koulutustilaisuudet ovat olleet hyvin käytännönläheisiä, ajankohdaksiin asioihin pureuttavia ja osallistujien ammattitaitoa kehittäviä.

ILMOITTAUTUMINEN:

HHJ-kurseille ilmoittaudutaan valtakunnallisen HHJ-rekisterin kautta kahta viikkoa ennen koulutuksen aloitusta osoitteessa hhj.fi. Kysy myös peruutuspaikkoja!

Lisätietoja Rauman kauppakamarin sivulta rauma.chamber.fi



Väylärahoitusta luotsataan kohti Ruotsin mallia

TEKSTI TIMO SORMUNEN KUVAT MEERI UTTI

Joulukuussa työministerin paikalta liikenne- ja viestintäministerin pestiin tarttuneelta Timo Harakalta (sd.) on vielä turha tivata yksittäisten väylähankkeiden toteuttamisjärjestystä.

Ensin on saatava sinetti 12-vuotiselle liikennejärjestelmälle sekä nopeiden ratahankkeiden suunnitteluyhtiöille. Niiden myötä Suomi kisa entistä paremmin perustein myös EU-rahoituksesta.

Liikenne- ja viestintäministeriön työhuone on Suomessa perinteisesti ollut paikka, jonka ovella riittää kolkuttajia ja budjettirahan pyytäjiä. Heitä on käynyt kääntymässä myös ministeri Timo Harakan ovella. Useimmille on kuitenkin ollut tarjota perustienpitoon luvattujen budjettirahojen lisäksi vain lämmintä kättä sekä lupauksia koko väylä- ja liikenneinfran paremmasta tulevaisuudesta.

Sellaista istuva hallitus on Harakan mukaan myös rakentamassa ja sen runkona on 12-vuotinen valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma. Sen parlamentaarinen ohjausryhmä ja yhteistyöryhmä aloittivat valmistelutyön lokakuussa ja ministeri odottelee tuloksia kevään kuluessa.

Pitkäjänteisen ja yli hallituskausien ulottuvan 12-vuotissuunnitelman ideana on, että liikennejärjestelmää päästään sen myötä kehittämään nykyistä ennakoivammalla otteella niin kansalaisten, elinkeinoelämän kuin kuntien ja julkisen sektorin näkökulmasta. Liikenneverkon lisäksi suunnitelmassa pureudutaan muun muassa henkilö- ja tavaraliikenteeseen, viestintäverkkoihin, liikenteen ohjaukseen ja palveluihin sekä liikenteeseen liittyvän datan hyödyntämiseen.

”Kyllä tämä on täydellisen systeeminmuutos, jonka tavoitteena on saada aikaan aivan toisenlainen liikenteen suunnittelu ympäristö. Olen vuosien mittaan ollut eduskunnassa käsittelemässä yhtä jos toistakin yksittäistä tiehanketta. Nyt tilalle tarvitaan ennakoitavuutta ja pitkäjänteistä priorisointia”, Harakka tähdentää.

”Ruotsissa tämä malli on auttanut heitä erottelemaan tärkeät hankkeet vähemmän tärkeistä ja hyvässä yhteishengessä. Tällaista Suomen kaltaista alueellista hankekilpailua ei siellä edes ymmärretä”, hän lisää.

PRIORISOINTI HELPOTTAA EU-RAHOITUSTA

Pitkän tähtäimen suunnitelma sisältää paitsi toimenpiteitä myös rahoitusohjelman, jota kuitenkin tarkistetaan hallituskausittain.

”Maailma muuttuu, eikä olisi järkevää tehdä ohjelmaa, joka sitoo täysin myös seuraavien hallitusten kädet. Peruslinjat säilyvät, mutta hienosäätöä on voitava aina tehdä”, Harakka painottaa.

Ohjelma helpottaa hankkeiden priorisointia, mutta tarjoaa nykyistä paremmat mahdollisuudet myös EU-rahoitukselle. Tässä kohtaa Suomi on jäänyt auttamatta jälkeen esimerkiksi Ruotsille, joka on viime vuosina haalinut tie- ja ratakankkeil-

leen moninkertaiset euromäärät Suomeen nähden. Tämän on ministerikin pannut merkille.

”Ruotsilla on vastaavan tyyppinen investointiohjelma, mutta heillä on ollut myös rohkeutta tehdä isoja investointipäätöksiä ja pitkäjänteisiä linjauksia. Kun on esittä selkeitä hankkeita ja perusteita, on myös helpompaa saada EU-rahaa. Meillä on tässä kohtaa menty enemmän toisin päin, mikä näkyy tietyistä tuloksissa”, Harakka toteaa.

MYÖS NELOSTIELLE TEN-T -STATUS

Suomea pakottaa väylähankkeissa liikkeelle myös EU:n vaade siitä, että maantiekuljetuksia tulisi siirtää varsin liukkaaseen tahtiin kumipyöriltä raiteille. Samaan aikaan pitäisi toisaalta kehittää ja pitää kunnossa omat ja yleiseurooppalaiset TEN-T -ydinverkot.

Suomessa viimeksi mainittuun ryhmään kuuluu E18 Turku-Vaalimaa -tie, jota parhaillaan kohennetaan Turun suunnalla.

”Itselläni on tavoite, että samaan TEN-T -joukkoon saataisiin tulevaisuudessa myös nelostie Helsingistä Tornioon ja Luulajaan saakka. Ja totta kai tuo EU-linjaus edellyttää meiltä tulevana vuosina myös mittavia raideliikenneinvestointeja rataverkon välityskykyyn. Niitä on nykysysteemillä mahdotonta toteuttaa”, Harakka tunnustaa.

Neuvottelut Helsingin, Tampereen, Turun ja Oulun kaupunkiseutujen MAL (maankäyttö, asuminen ja liikenne)

-sopimuksista vuosille 2020-2031 ovat olleet käynnissä viime syksystä lähtien. Tavoitteena on sopimusten allekirjoittaminen kevään 2020 aikana, jähka valtio pystyy vahvistamaan oman osallistumisensa liikennehankkeiden rahoittamiseen.

Harakka toivoo, että nimet olisivat papereissa helmikuun aikana. Näin myös Suomi-radan ja Turun tunnin junan suunnitteluun liittyvissä hankeyhtiöissä päästäisiin eteenpäin ja konkretiaan vielä kuluvaan talven aikana. Valtio omistaa hankeyhtiöistä perustamisvaiheessa vähintään 51 prosenttia ja muut osakkaat eli käytännössä kunnat ja kaupungit noin 49 prosenttia.

Pallo onkin ministerin mukaan tällä hetkellä kunnilla ja kaupungeilla.

”Päätösten myötä voisimme vielä ehtiä mukaan alkuvuonna rahoitushakuun EU:ssa. Pääpaino on kuitenkin ymmärrettävästi EU:n seuraavassa eli vuonna 2021 alkavassa budjettikaudessa. Sinne aiomme mennä aiempaa selvästi selkeämmällä investointiohjelmalla”, Harakka lupaa. ●

”KUN ON ESITTÄÄ
SELKEITÄ HANKKEITA
JA PERUSTEITA, ON
MYÖS HELPOMPAA
SAADA EU-RAHAA.”



Naistoimitusjohtajien määrä pörssi-yhtiöiden johdossa ennätysuuri

NAISTOIMITUSJOHTAJIEN OSUUS PÖRSSIYHTIÖISSÄ NOUSI VIIME VUONNA LÄHES YHDEKSÄÄN PROSENTTIIN. NAISTOIMITUSJOHTAJIEN MÄÄRÄ ON NOUSSUT TASAISESTI 2000-LUVUN ALKUPUOLELTA SAAKKA. NAISTEN OSUUS PÖRSSIYHTIÖIDEN JOHTORYHMISSÄ KUITENKIN LASKI YHDEN PROSENTTIYKSİKÖN EDELLISVUOTEEN VERRATTUNA.

Viime vuonna 11:ssä Helsingin pörssissä listatussa suomalaisessa pörssi-yhtiössä oli nainen toimitusjohtajana. Naistoimitusjohtajien määrä alkoi lisääntyä muutama vuosi sitten, ja viime vuonna heidän osuutensa nousi ennätyslukemiin.

Tiedot ilmenevät Keskuskauppakamarin joulukuussa julkaisemasta Naisjohtajakatsauksesta. Katsauksessa tarkasteltiin yhteensä 124:ää pörssi-yhtiötä.

Toimialoista naistoimitusjohtajien määrä oli huomattavasti suurin kulutustavaroiden ja -palveluiden parissa. Myönteistä muutosta on tapahtunut kuitenkin myös perinteisem-

millä teollisuustoimialoilla.

Suhteellisesti eniten naistoimitusjohtajia on suurissa pörssi-yhtiöissä. Sen sijaan vain kahdessa 41:stä keskiuuresta pörssi-yhtiöstä on naistoimitusjohtaja.

Ennätyslukumista huolimatta naistoimitusjohtajien määrä on edelleen pieni. Ongelma ei kuitenkaan ole helposti ratkaistavissa, sillä vaikuttajia on monia: naisten koulutus- ja uravalinnat, liiallinen itsekriittisyys sekä työnantajien passiivisuus naisten urakehityksen edistämisessä.

Naisten osuus Suomen pörssi-yhtiöiden johtoryhmissä laski viime vuonna yhden prosenttiyksikön 24 prosenttiin. Ero johtuu

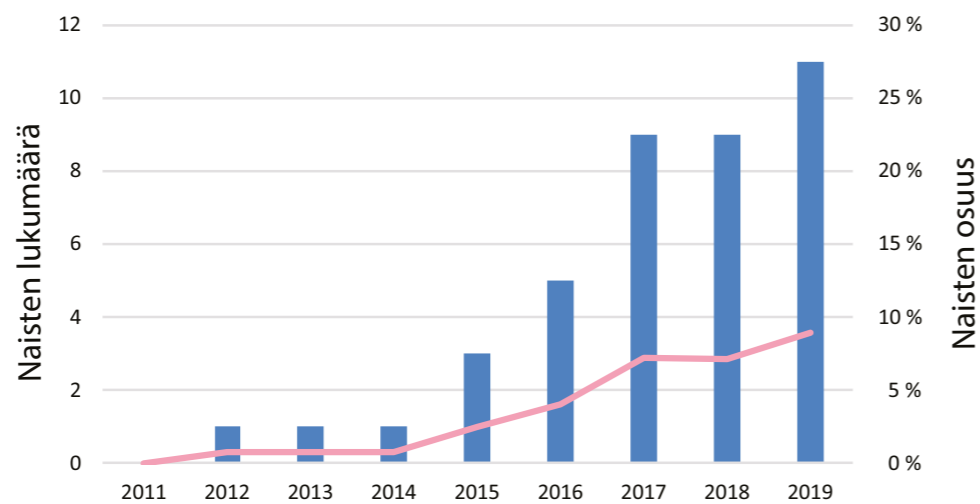
naisten osuuden putoamisella pienissä pörssi-yhtiöissä 4,3 prosenttiyksiköllä.

Sen sijaan suurissa ja keskiuurissa pörssi-yhtiöissä naisten osuus jatkoi kasvuaan. Naisten osuus on suurin keskiuurten pörssi-yhtiöiden johtoryhmissä.

Jopa 22 johtoryhmässä ei ole lainkaan naisia. Määrä on noussut vuodesta 2018, jolloin vastaava luku oli 20. Suurin osa kyseisistä yhtiöistä on pieniä pörssi-yhtiöitä.

Suomessa on neljä pörssi-yhtiötä, joiden johtoryhmässä enemmistö on naisia. Määrä on pysynyt samana edellisvuoteen nähden. Yhtä suuri edustus miehiä ja naisia on seitsemän pörssi-yhtiön johtoryhmässä.

NAISTEN LUKUMÄÄRÄ PÖRSSIYHTIÖIDEN TOIMITUSJOHTAJINA



Naistoimitusjohtajien kohdalla myönteinen kehitys alkoi muutama vuosi sitten ja viime vuonna kehitys on kulkenut harppauksin. Tänä vuonna naisten määrä toimitusjohtajina on ennätysuuri. Luvut Keskuskauppakamarin kunkin vuoden naisjohtajaselvityksen ajankohtana.

LÄHDE: KESKUSKAUPPAKAMARIN NAISJOHTAJAKATSAUS 2019

Yhteistyössä Rauman kauppakamarin kanssa

KEVÄÄLLÄ 2019 pakattiin kaksi mopoautoa kansanedustajia täyteen. Toinen starttasi matkansa Porista Eurajoelle, toinen Raumalta. Porilaisille tietenkin sanoimme matkan olevan yhtä pitkä. Arvatenkin Rauma vei voiton. Kyseessä ei ollut (pelkästään) derby rakasta naapuria vastaan, vaan myös kannanotto 8-tien nelikaistaistamisen puolesta. Rauman kauppakamari ja nuorkauppakamari toivat näin yhdessä konkreettisesti esiin alueemme päiväyän haasteet.

VUOSI 2020 aloittaa paitsi uuden vuosikymmenen, myös paljon muuta uutta. Rauman kauppakamarin toiminta-alueella vaikuttava, jo 62. toimintavuotensa aloittava Rauman Nuorkauppakamari saa naapurikseen upouuden nuorkauppakamarin, kun Pyhäjärvisuudun Nuorkauppakamari ottaa ensi askeleensa. Yhteistyö kahden edellä mainitun välillä tulee varmasti olemaan saumatonta; onhan kyseessä sama kattojärjestö ja strategia.

SUOMEN NUORKAUPPAKAMARIT ry koostuu 69:stä nuorkauppakamarista. Suomessa varsinaisia jäseniä on n. 2 500 ja yhdessä kunniajäsenten, koejäsenten ja senaattoreiden kanssa, muodostamme n. 5 000 nuorkauppakamarilaisen aktiivisen verkoston. Keskimääräinen kamarin koko lienee 20 henkilön tienoilla, meillä Rauman seudulla kummassakin nuorkauppakamarissamme on jäseniä yli 40. Tämä kertoo mielestämme aktiivisuudesta, innostuksesta sekä ennen kaikkea halusta kehittää omaa elinympäristöä sekä edetä omalla urallaan.

NUORKAUPPAKAMAREIDEN TAVOITTEENA on vauhdittaa jäsentensä menestymistä työelämässä. Toiminta antaa jäsenilleen ainutlaatuisia mahdollisuuksia kehittyä johtajana, kouluttautua monipuolisesti sekä verkostoitua kansainvälisesti. NKK:n jäsenyys antaa siis paljon jäsenilleen, mutta myös heidän työnantajilleen. Jäseneksi voi hakeutua 18-40-vuotiaat asiantuntijat, johtajat ja yrittäjät.

RAUMAN KAUPPAKAMARIN toimintaan kaksi nuorkauppakamaria on rikkaus. Uskomme vahvasti niin. Yhteistyö Rauman NKK:n ja kauppakamarin välillä on koostunut mm. yhteisistä projekteista (8-tie nelikaistaiseksi, Urastartti jne) ja varjohallituksesta. Vuonna 2019 pääsimme osallistumaan lisäksi Rauman kauppakamarin strategiatyöhön. Myös Rauman kauppakamarin kussakin valiokunnassa on ollut vuosittain nuorkauppakamarin edustaja. Jatkossa nuorkauppakamarilaisia on valiokunnassa kaksikin kappalein, kun Pyhäjärvisuudun NKK:n edustajat saivat edustuspaikkansa vuoden 2020 alusta.

ON HIENO, että aktiivinen yhteistyö Rauman kauppakamarin kanssa jatkuu. Pyrimme tuomaan omalla ja jäsentemme läsnäololla uusia näkökulmia toimintaan. Näyttämällä jatkossakin, että tällä alueella saadaan yhteistyöllä asioita etenemään lisäämme alueemme tunnettavuutta ja vetovoimaisuutta niin asuin- kuin työpaikka-alueena.

RAUMAN JA PYHÄJÄRVISEUDUN alueella eletään vauhdikkaasti kehittyvää vaihetta ja on tärkeää pysyä kyydissä mukana. Mopoautoilla tai muilla kulkuneuvoilla, uskomme vakaasti, että me pysymme!



TIINA HÄMÄLÄINEN
Puheenjohtaja 2020
Pyhäjärvisuudun Nuorkauppakamari Ry



JUSSI HEINO
Puheenjohtaja 2020
Rauman Nuorkauppakamari Ry

“ Rauman Nuorkauppakamari saa naapurikseen upouuden nuorkauppakamarin, kun Pyhäjärvisuudun Nuorkauppakamari ottaa ensi askeleensa.

Kohti vetokkyistä väylää – Valtatie 8 Turku-Pori -yhteysvälin merkitys osana Suomen pääväylästä

LOUNAIS-SUOMEN JO VUOSIA KESTÄNYT POSITIIVINEN RAKENNEMUUTOS ON LISÄNNYT OLENNaisesti ALUEEN VETOVOIMaisuutta. TAMMIKUUSSA JULKISTETTIIN SELVITYSTYÖ, JOSSA TARKASTELTIIN VT8 TURKU-PORI -YHTEYSVÄLIN KEHITTÄMISTOIMENPITEITÄ LAAJAN KRITERISTÖN KAUTTA. VÄYLÄÄ JA SEN OSAYHTEYSVÄLIEN KEHITTÄMISTOIMENPITEITÄ ARVIOITIIN FAKTAPOHJAIN, TÄTÄ PÄIVÄÄ KUVASTAVIN TIEDOIN VIIDEN TAVOITEALUEEN KAUTTA: LIIKENNETURVALLISUUS, KULJETUKSET, YMPÄRISTÖ JA MAANKÄYTTÖ, ILMAN AUTOA TEHTÄVÄT MATKAT SEKÄ HENKILÖAUTOMATKAT. SELVITYKSEN TULOKSET OVAT SUORAAN KYTKETTÄVISSÄ VALTAKUNNALLISEEN 12-VUOTISEEN LIIKENNEJÄRJESTELMÄSUUNNITTELUUN.

TEKSTI RIIKKA PIISPA

SEUDUN ELINKEINOELÄMÄN ja julkisten tahojen viime vuosina toteutuneiden ja tulossa olevia investointien arvo voidaan laskea miljardeissa. Lounais-Suomi elää viennistä: n. 17 % Suomen viennistä tehdään Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueilla viiden vahvan sataman kautta. Vt8 on alueen teollisuudelle, kaupalle ja palveluille korvaamaton pääväylä senkin vuoksi, ettei samansuuntaista raideyhteyttä ole. Työssäkäyntialueet ovat laajentuneet, mikä on lisännyt henkilöautoilla tehtäviä matkoja. Puutteellinen liikenneturvallisuus on edelleen tieyhteyden vakavimpia ongelmia. voidaan yritysten ja oppilaitosten yhteistyötä entisestään kehittää.

ESITYKSESSÄ ON selkeästi tuotu esille myös suunnittelun aikataulusuunnitelman niukkuus onkin tällä hetkellä yksi pahimmista pullonkauloista maanteiden parannushankkeiden käynnistämiseksi.

– Poikkeuksellista selvityksessä on se, että arviointikriteerit ovat linjassa myös valtakunnallisen 12-vuotisen liikennejärjestelmäsuunnittelun palvelutasotavoitteiden kanssa. Näitä ovat Saavutettavuus sekä matkojen ja kuljetusten palvelutaso, Taloudellinen kestävyys, Ekologinen kestävyys, Sosiaalinen kestävyys ja Liikennejärjestelmän turvallisuus.

– Valtakunnallinen liikennejärjestelmätyö on vasta käynnistymässä alkuvuoden 2020 aikana, joten selvitystyö ja sen arviointikäytännöt ovat suoraan hyödynnettävissä valtakunnallisen suunnittelun ja arviointiprosessien tukena, toteaa valmistelusta Rauman kauppakamarin toimitusjohtaja Riikka Piispa.

SELVITYSTYÖ ON näyte koko Lounais-Suomen yhteisestä tahdonilmaisusta vt8:n nelikaistaistamiseksi. Suunnittelu-prosessissa pisimmällä ovat tällä hetkellä Eurajoen ja Laitilan eritasoliittymäjärjestelyt. Seuraavien toimenpiteiden suunnittelu olisikin saatava pian käyntiin, jotta toteutuksen rahoituksen hakemiselle olisi edellytyksiä.

Työn toteutti Ramboll Oy:n tiimi, jonka projektipäällikkönä toimi DI Riikka Salli. Selvitystyön ohjausryhmään kuuluivat Varsinais-Suomen ELY-keskus, Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakuntaliitot, Rauman, Satakunnan ja Turun kauppakamarit, yhteysvälin kuntien ja

satamien edustajat sekä Väyläviraston edustaja. Huhtikuussa toteutetaan Helsingissä teemaan liittyvä seminaari, jossa pureudutaan tarkemmin selvityksessä toteutettuihin analyysihin ja johtopäätöksiin.

- Selvitystyön raportti löytyy kokonaisuudessaan Rauman kauppakamarin nettisivuilta.

”SELVITYSTYÖ ON NÄYTE
KOKO LOUNAIS-SUOMEN
YHTEISESTÄ TAHDON-
ILMAISUSTA VT8:N
NELIKAISTAISTAMISEKSI.”

PAINOARVO	PALVELUTASOTAVOITTEET
Liikenneturvallisuus 30 %	1. Henkilövahinkoon johtavien onnettomuuksien määrä yhteysvälinä vähenee vertailutilanteesta siten, että kuolemien määrä vähenee 50 % vuoteen 2030 mennessä.
Kuljetukset 25 %	2. Tiekuljetukset sujuvat valtiolla nykyistä tasaisemmalla nopeudella. 3. Kaikkien häiriöiden määrä ja niiden aiheuttama haitta yhteysvälinä vähenevät vertailutilanteesta.
Ympäristö ja maankäyttö 15 %	4. Yhteysvälin ratkaisut luovat edellytyksiä maankäytön kehittämiselle siten, että ne tukevat elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä, kaavoituksen tavoitteita sekä yhteysvälin palvelutasotavoitteita. 5. Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen olosuhteet ja houkuttelevuus paranevat nykyisestä siellä, missä on tarve ja kysyntää. 6. Liikenteen melusta kärsivien määrä yhteysvälinä vähenee nykyisestä valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisesti 20 % vuoteen 2030 mennessä (vuoden 2003 tasosta). 7. Pohja- ja pintavesien pilaantumisen riski vähenee nykyisestä. 8. Hiilidioksidipäästöjen määrä vähenee vertailutilanteesta 50 %
Ilman henkilöautoa tehtävät matkat 15 %	9. Alle tunnin työmatka- ja asiointiyöhykkeillä (Turku–Laitila, Laitila–Rauma, Rauma–Pori–Söörmarkku) on mahdollisuus tarjota nykyistä nopeampia joukkoliikennedytyksiä. 10. Turun ja Porin välillä on mahdollisuus tarjota nykyistä kilpailukykyisempiä joukkoliikennepalveluja.
Henkilöautomatkat 15 %	11. Henkilöautoliikenteen matka-ajat alle tunnin työmatka- ja asiointiyöhykkeillä (Turku–Laitila, Laitila–Rauma, Rauma–Pori–Söörmarkku) eivät heikkene nykytilanteesta. 12. Liikennevirran sujuvuus taajamien ulkopuolella on jatkuvasti vähintään palvelusoluokkaa C (taajamien ulkopuolella) tai D (kaupunkialueilla Turku, Rauma, Pori). Sitä huonompi sujuvuus sallitaan 1–2 kertaa viikossa (<100 tuntia vuodessa).



Eurajoen kunnanjohtaja Vesa Lakaniemi ja Satakunnan maakuntajohtaja Asko Aro-Heinilä esittelemässä selvitystyön tuloksia mediatilaisuudessa perjantaina 24.1. Samaan aikaan toteutettiin mediatilaisuus myös Laitilassa.

- Palvelutasotavoitteiden toteutumista kunkin toimenpiteen osalta arvioitiin viiden tavoitekokonaisuuden ja 12 mittarin kautta. Kullekin palvelutasotavoitteelle määriteltiin myös painoarvo.
- Selvitystyö erottelee parantamishankkeet kolmeen koriin mukailleen tulevaa valtakunnallista 12-vuotista liikennejärjestelmätyötä.

1 (2021-2023)	2 (2023-2027)	3 (2027-2031)
TOTEUTTAMINEN 46 M€	TOTEUTTAMINEN 65,8 M€	TOTEUTTAMINEN 215 M€
Laitilan kaksi etlää 25 M€	Vt8/vt2 parantaminen Porin keskustan kohdalla 20 M€	Vt8 Nousiainen-Mynämäki 2+2 ja Mynämäen etl 65 M€
Vt8 parantaminen Eurajoen kohdalla 21 M€	Tiiliruukin etl 8 M€	Hyvelä-Söörmarkku 2+2 kaistaa 35 M€
SUUNNITTELU 3,6 M€	Rauman vt8:n ja vt12:n etl:n parantaminen 2,3 M€	Laani-Hyvelä 2+2 kaistaa 18 M€
Tiiliruukin etl 0,2 M€	Unaja-Rauma 2+2 7,5 M€	Luvia-Pori 2+2 kaistaa ja etl:t 57 M€
Rauman vt8:n ja vt12:n etl:n parantaminen 0,1 M€	Vt 8 yhteys vt 11:lle (Porin eteläinen kehä) 28 M€	Rauma-Eurajoki 2+2 kaistaa + Olkiluodon etl 24 M€
Vt8 Nousiainen-Mynämäki 2+2 ja Mynämäen etl, YVA ja YS päivitys 0,7 M€	SUUNNITTELU 5,7 M€	Laitila-Untamala ohituskaistapari 6 M€
Rauma-Eurajoki 2+2 kaistaa + Olkiluodon etl, YVA ja YS 0,4 M€	Vt8 Nousiainen-Mynämäki 2+2 ja Mynämäen etl, TS 2,0 M€	Ihoden etl 5 M€
Unaja-Rauma 2+2 0,2 M€	Laani-Hyvelä 2+2 kaistaa 0,7 M€	Olkiluodon uusi yhteys Luostarinkylän etl:n kautta 5 M€
Vt 8 yhteys vt 11:lle (Porin eteläinen kehä) 1,1 M€	Laitila-Untamala ohituskaistapari 0,2 M€	SUUNNITTELU
Luvia-Pori 2+2 kaistaa ja etl:t, YVA ja YS 0,9 M€	Ihoden etl 0,2 M€	Loppusuoksien nelikaistaistaminen
	Olkiluodon uusi yhteys Luostarinkylän etl:n kautta 0,2 M€	
	Rauma-Eurajoki 2+2 kaistaa + Olkiluodon etl, TS 0,7 M€	
	Luvia-Pori 2+2 kaistaa ja etl:t, TS 1,7 M€	

+ Muut elinkeinoelämän edellytyksiä tai liikenneturvallisuutta parantavat hankkeet, kuten Samppanummen liittymän porrastus

Digitalisaatio osaksi ohjattavia potkurilaitteita

TEKSTI MARKO ÖSTMAN KUVAT SANNA PERÄNTIE

Meriteollisuus ottaa monen muun alan tapaan uusia askeleita digitalisaation hyödyntämisessä. Potkurilaitteiden valmistaja Steerprop Oy panostaa innovatiiviseen tutkimus- ja tuotekehitykseen, jonka perustana on osaava ja innovatiivinen henkilöstö.

Steerprop Oy:n toimitusjohtaja Riku-Pekka Hägg tarkkailee tyytyväisenä kunnonvalvontahuoneen näyttöjä. Laitteet tuottavat jatkuvaa dataa raumalaisyrityksen asiakkailleen toimittamista ohjattavista potkurilaitteista, jotka ovat parasta aikaa käytössä maailman merillä.

– Olemme panostaneet digitalisaatioon. Kunnonvalvontajärjestelmämme instrumentointi tulee osaksi kaikkia uusia tuotteitamme. Nämä ovat niin sanottuja pieniä suuria asioita, jotka palvelevat jatkossa loppukäyttäjää tärkeällä tavalla, Hägg kertoo.

Hägg aloitti Steerpropin toimitusjohtajana vuoden 2020 alussa. Hän siirtyi Raumalle Wärtsilästä, jossa mies työskenteli viimeiset 13 vuotta. Näistä vajaan kymmenen vuotta Hägg vastasi laivasuunnittelun liiketoiminnasta.

– Käytimme Steerpropin laitteita laivoissamme, joten tunsin yhtiön jo entuudestaan hyvin. Mielikuva oli positiivinen niin itse yhtiöstä kuin tuotteista, jotka ovat tehokkaita ja laadukkaita. Nyt kun olen päässyt näkemään toiminnan myös tästä suunnasta, on tuo mielikuva vahvistunut entisestään.

Kuten monella muullakin alalla, myös meriteollisuudessa on ollut viime vuosina omat haasteensa. Tulevaisuus näyttää kuitenkin valoisalta.

– Olemme saaneet liikkeelle uudenlaisia aluevaltauksia ja sitä kautta uusia tilauksia. Arktinen liikennöinti on ollut aina vahva osa Steerpropin arkea, mutta sen lisäksi olemme päässeet mukaan nyt myös esimerkiksi matkustajalaivojen ja hinaajien potkurilaitetoimintuksiin, Hägg sanoo.

– Puhutaan niin sanotuista erikoislaivoista, jotka kulkevat pääsääntöisesti ilmastollisesti haastavissa tai herkissä olosuhteissa. Kyse on tämän alan siitä osasta, jossa meidän erityisosaamisemme korostuu.

OSAAMISEN SKAALA KASVAA

Tuoreella toimitusjohtajalla on selkeä näkemys Steerpropin vahvuuksista. Hän korostaa, että pienen yrityksen on helppo olla joustava

sekä analysoida projekteja ja tehdä tarvittaessa nopeitakin päätöksiä.

– Kun puhutaan potkurilaitetoimituksista, puhutaan samalla aina kokonaistehokkuudesta, eli siitä miten saadaan optimoitua laivan polttoainetehokkuutta. Tässä meidän tuotteemme ovat aivan maailman kärkiluokkaa. Tämä taas perustuu hyvään hydrodynamiikan ja mekaniikan osaamiseen sekä rohkeuteen tarttua erilaisiin projekteihin, jotka tuovat aina lisää kokemusta, Hägg muistuttaa.

”TÄÄLLÄ ON JO PIDEMMÄN AIKAA OLLUT ETENKIN MERITEOLLISUUDESSA ERITTÄIN POSITIIVINEN VIRE. SE TAAS LEVITTÄÄ POSITIIVISTA VIRETTÄ KAIKKIIN ALUEEN YRITYKSIIN JA SITÄ KAUTTA KOKO YHTEISÖÖN”

Osaavalla henkilökunnalla on valtava merkitys, jotta asiakkaat saavat personoituja laitteita. Steerpropin myynti, tutkimus- ja tuotekehitys, suunnittelu ja markkinointi sekä kokoonpano sijaitsevat Raumalla. Tämän lisäksi Jyväskylässä sijaitsee toimipiste, jossa tehdään suunnittelua. Yhteensä yritys työllistää 55 henkilöä ja alihankintaverkoston kautta noin 400 oman alansa osaajaa.

– Meriteollisuuden isoon kuvaan nousee digitalisaatio. Se tuo uudenlaisia vaatimuksia tuotekehitykselle. Pääsääntöisesti haemme edelleen mekaanisia suunnittelijoita, mutta skaala laajentuu koko ajan myös sähkö-, ohjelmisto- ja automaatio-osaamisen tarpeisiin.

– Digitalisoitumisesta huolimatta mekaniikka ei katoa mihinkään, joten konetekniikan perusteet ovat edelleen suuressa arvossa. Vaikka työnkuva vaihtuu esimerkiksi myyn-

tiin tai ostoihin, suunnittelijatausta edesauttaa siinä, että tuntee tuotteet ja tietää niiden vaatimukset.

POSITIIVINEN VIRE

Logistisesti Steerpropin sijainti on paras mahdollinen. Rauman Sataman porttien sisäpuolella sijaitsevat tuotantotilat takaavat selkeän ja kustannustehokkaan ketjun.

– Meillä on isoja laitteita, jotka pääsääntöisesti viedään meriteitse laivoilla. Matka omasta hallistamme laivaukseen on vain muutama sata metriä. Maateitse meille tulee tuotteita alihankkijoilta, mutta viennin osalta rekkakuljetukset suuntautuvat toisinaan Venäjälle, Hägg taustoittaa.

Yhdeksi haasteeksi hän nostaa alueen houkuttelevuuden juuri yhteyksien osalta. Hägg toteaa, että Kasintien nelikaistaistamisella olisi oma roolinsa etenkin työntekijöiden rekrytoinnin kannalta.

– Lasken logistiikaksi myös henkilökunnan työmatkat. Meillä työskentelee paljon väkeä esimerkiksi Turusta, ja tällöin korostuu turvalliset liikenneyhteydet kodin ja työn välillä. Hyväkuntoiset ja hyvin valaistut tiet sekä jouheva liikenne ovat kaikki tärkeässä roolissa.

Raumalainen teollisuus puhaltua vahvasti yhteen hiileen. Meriteollisuuden toimijoiden keskittäminen samalle alueella saa Häggiltä kiitosta.

– Jo yksi hyvin menestyvä yritys tekee alueesta kiinnostavan, mikä taas herättää osaavien ammattilaisten kiinnostuksen. Sitä kautta kiinnostus leviää myös muihin alueen toimijoihin, joilla on puhuttelevat tarinat ja oikeanlainen arvomaailma.

Koko Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueella paistaa tällä hetkellä helmikuinen aurinko. Kirkkaiden näkymien uskotaan jatkuvan vielä pitkään.

– Täällä on jo pidemmän aikaa ollut etenkin meriteollisuudessa erittäin positiivinen vire. Se taas levittää positiivista virettä kaikkiin alueen yrityksiin ja sitä kautta koko yhteisöön, Hägg korostaa. ●

STEERPROP OY

Toiminta: Suunnittelee ja valmistaa laivojen ohjattavia potkurilaitteita. Erikoistunut jäävahvisteisten laitteiden toimittamiseen arktisen meren vaativiin olosuhteisiin.

Kotipaikkakunta: Rauma

Perustettu: 2000
Liikevaihto: 2019: 13 833 000 €
Henkilöstö: 55 henkilöä ja alihankintaverkoston kautta noin 400

Ydinvoimalla ennätysellisen laaja hyväksyntä

TEKSTI JUHA POIKOLA

ENERGIATEOLLISUUS RY UUTISOI TAMMIKUUSSA, ETTÄ VIIME VUONNA SUOMEN SÄHKÖNTUOTANNON PÄÄSTÖT LASKIVAT 23 PROSENTTIA PÄÄSTÖTTÖMÄN SÄHKÖNTUOTANNON OSUUS OLI ENNÄTYKSELLISESTI 82 PROSENTTIA. OLKILUOTO 3:N VALMISTUMISEN JÄLKEEN PUHTAAN SÄHKÖN OSUUS NOUSEE HYVIN LÄHELLÄ 90 PROSENTTIA. TEOLLISUUDEN VOIMA ONKIN BRÄNDÄNNYTTÄ OL3:N SUOMEN SUURIMMAKSI ILMASTOTEOKSI.

SUOMEN TOTEUTTAMAA ENERGIA- ja ilmastopoliittikkaa voi pitää menestystarinana. Meillä on lisätty yhtä aikaa sekä ydinvoimaa, että uusiutuvaa energiaa. Tästä ovat hyötynneet niin ilmasto kuin sähkönkuluttajat. Uusimmassa hintavertailussa kotitaloussähkön hinta kuluttajille veroinen oli noin 17 senttiä per kilowattitunti. EU:n keskiarvo on 21 senttiä ja esimerkiksi Saksassa kuluttajahinta on 31 senttiä. Saksan energiapolitiikan ratkaisut näkyvät kuluttajien kukkarossa.



YDINVOIMALLA ON SUOMESSA tällä hetkellä historiallisen laaja poliittinen ja kansalaisten tuki. Uusimman gallupkyselyn mukaan 71 prosenttia suomalaista suhtautuu myönteisesti ydinvoimaan. Pääministeri Marinin hallitusohjelma on myös ydinvoimamyönteinen.

YDINVOIMAN HAASTEITA OVAT olleet uusien voimalaitosten pitkä rakentamisaika ja kustannuslylykset. Nämä haasteet aiotaan jatkossa ratkaista ketterämmän kokoisilla yksiköillä. Kiinnostavin tulevaisuuden teknologia on pienreaktorit eli SMR:t (Small Modular Reactor). Pienreaktori rakennetaan sarjatuotantona tehtaassa lähes valmiiksi ja kuljetetaan kokonaisena moduulina sijoituspaikalle. Näin päästään edullisempiin rakentamiskustannuksiin ja lyhyempään rakennusaikaan. SMR soveltuu hyvin myös lämmöntuotantoon. Pienreaktoreista kuullaan pian lisää, sillä ensimmäiset pilottilaitokset ovat maailmalla rakenteilla. Käyttöönotto vaatii toki myös lainsäädännöltä mukana pysymistä.

27.3.2020
KLO 18-21

Yrittäjät
ESIMÄ

BUSINESS NIGHT IN RAUMA

astu laivaan!

STIG
OMBORD!

VIIHTEELLINEN
VERKOSTOITUMISILTA
BRUMMISSA.

LIPUT \ Vain ennakkoon 25 €, raumanyrittajat.fi
SIS. \ ohjelmaa, street foodia & juoman, narikan.
OHJELMA \ RISTEILY KUIVALLA MAALLA
• Vauhtia bisnekseen verkostoitumalla
• Pichaus-karaoke • Lauri Ketonen Show band
@BRUMMI, KARJALANKATU 15, RAUMA

BRUMMI

VIKING LINE

MATKAPOLJAT

BONDE
Situssa on tarina.

Nordea

RAMONIA

Tajunsa
1911-06

TOPTTEAM

HIT
TILITÖIN ETI



MENESTYVÄN YRITYKSEN TAUSTALLA ON OSAAVIA, SITOUTUNEITA TYÖNTEKIJÖITÄ.

KIITÄ SITOUTUNEESTA TYÖSTÄ.
Hae Keskuskauppakamarin
ansiomerkki ja järjestä juhlat.



TUTUSTU JA OTA YHTEYTTÄ: ANSIOMERKIT.FI / P. 09 4242 6200

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

ANSIOMERKIT

TEEMME YRITYKSESTÄSI HOUKUTTELEVAN

Miltä näytätte asiakkaidenne silmissä? Halutaanko teille töihin?
Tutustu töihimme: bonde.fi

SISÄLTÖMARKKINOINTI & VIESTINTÄ
VISUAALINEN VIESTINTÄ & BRÄNDÄYS
KOULUTUS & SPARRAUS
STRATEGIA & KONSEPTI
SOME & NETTI

BONDE

Sinussa on tarina.

Viestintäosakeyhtiö Bonde | [BONDE.FI](https://bonde.fi)

0400 71 21 71 | antti.lehto@bonde.fi | Valtakatu 7 B, 26100 Rauma